

Врз основа на член 75 од Изборниот законик (Пречистен текст), објавен во „Службен весник на Република Македонија“ бр. 54/2011, Советот за радиодифузија, на второто продолжение од 9-та седница, одржано на 21 април 2011 година, донесе

**ПРАВИЛНИК
ЗА ОДНЕСУВАЊЕТО НА РАДИОДИFUЗЕРИТЕ
ВО ПЕРИОДОТ ПРЕД ЗАПОЧНУВАЊЕ НА ИЗБОРНАТА КАМПАЊА**

I ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

Со овој Правилник се пропишуваат содржините кои се сметаат за изборно медиумско претставување и кои не се дозволени во периодот пред започнување на изборната кампања, како и начинот на однесување на радиодифузерите од денот на распишување на изборите до денот определен за започнување на изборната кампања.

Поимник

Член 2

Одредени поими во овој Правилник го имаат следново значење:

1. **Изборно медиумско претставување** е промовирање (непосредно или посредно) на ставови, програми, платформи, достигнувања, активности и др. на политички партии, коалиции, групи избирачи и нивни претставници.
2. **Дневно-информативни емисии** се сите изданија на радио и на телевизиските вести и дневници;
3. **Посебни информативни програми** се информативно - политички програми жанровски реализирани како интервјуа, дебати или ТВ/радио соочувања, актуелно - информативни програми, актуелно - информативни програми со документаристички пристап и тематски специјализирани информативни програми.

Член 3

Радиодифузерите се самостојни, независни и одговорни при создавањето на програмите и креирањето на уредувачката политика.

Член 4

Радиодифузерите пред почетокот на изборната кампања не смеат да емитуваат изборно медиумско претставување.

Од денот на распишување на изборите до започнувањето на изборната кампања сите информации поврзани со подготовките за избори, односно за изборните активности пред започнувањето на изборната кампања на политичките партии, коалиции, групи избирачи и нивни претставници можат да се емитуваат само во дневно-информативните емисии.

Член 5

Уредници, новинари, водители на програма и презентери, ангажирани во подготвување програми на радиодифузерите, не смеат да учествуваат во предизборни активности на политички партии, коалиции, групи избирачи и нивни претставници за промовирање ставови, програми, платформи, достигнувања, активности и др.

Доколку се определат да учествуваат во вакви активности, нивниот ангажман во програмите на радиодифузерите треба да мирува од денот на распишување на изборите до нивното завршување.

Член 6

Радиодифузерите се должни да го снимаат излезниот сигнал на својата програма од денот на распишување на изборите до завршувањето на изборната кампања, а снимките од целокупната програма да ги чуваат најмалку 30 дена по завршување на изборите.

На барање од Советот за радиодифузија, радиодифузерите се должни најдоцна во рок од 48 часа од добивањето на барањето, на Советот да му достават снимки од бараната програма, како и други документи, податоци и информации наведени во барањето.

Член 7

На програмските сервиси на радиодифузерите не е дозволено емитување огласи и реклами на државните органи, органите на општините и на градот Скопје, финансирани од Буџетот на Република Македонија, од буџетите на општините и на градот Скопје од денот на распишување на изборите до нивното завршување.

II НАЧИН НА ИЗВЕСТУВАЊЕ

Дневно-информативни емисии

Член 8

При информирањето за подготовките за избори, односно за изборните дејствија што се случуваат пред започнувањето на изборната кампања во дневно-информативните емисии, радиодифузерите се должни да обезбедат:

- политички плурализам, односно застапеност на информации за политички партии, коалиции и групи избирачи;
- отвореност за различни политички мислења и гледишта;
- објективно и непристрасно прикажување на активностите на политичките партии, коалициите, групите избирачи и нивните претставници или на други субјекти со еднаков третман на нивните гледишта и мислења за да се овозможи слободно оформување на мислењето на публиката;
- гарантирање на правото на одговор и исправка.

Член 9

Радиодифузерите треба да ги почитуваат следниве принципи:

- негување и развој на хуманите и моралните вредности на човекот и заштита на приватноста и достоинството на личноста;
- еднаквост на слободите и правата независно од полот, расата, националното, етничкото и социјалното потекло, политичкото и верското убедување, имотната и општествената положба и друг статус на човекот и граѓанинот;
- поттикнување на духот на толеранцијата, заемното почитување и разбирање меѓу индивидуите од различно етничко и културно потекло и почитување на достоинството и правата на припадниците на маргинализираните заедници; и
- поттикнување на меѓународното разбирање и соработка, чувството на јавноста за правичност и за одбрана на демократските слободи.

Член 10

При известувањето за дејствијата во врска со изборите, а имајќи ја предвид специфичноста на активностите на политичките субјекти поврзани со него, радиодифузерите особено внимание треба да му посветат на тоа дека во своите програми не смеат да емитуваат содржини што се насочени кон насилно уривање на уставниот поредок на Република Македонија или кон поттикнување или повикување на воена агресија или на разгорување на национална, расна, полова или верска омраза и нетрпеливост.

Доколку се појават ситуации од став 1 на овој член, радиодифузерите можат да го остварат своето право на информирање на јавноста така што ќе се оградат од тие содржини, односно за нив ќе обезбедат дополнителен фактички, критички контекст со што ќе се намалат негативната конотација или обвинението содржани во нив.

Член 11

Коментарите во врска со подготовките за избори, односно за изборните дејствија што се случуваат пред започнувањето на изборната кампања, емитувани во дневно-информативните емисии треба да бидат одвоени како посебни прилози, и да бидат означени или со името и презимето на авторот, или како редакциски коментар.

Член 12

Известувањето за редовните активности на државните органи, органите на општините и на градот Скопје, на државните институции и организации, како и за активностите на правни и на други лица на кои со закон им е доверено вршење јавни овластувања, во програмите на радиодифузерите, во периодот од денот на распишување на изборите до денот определен за започнување на изборната кампања не смее да биде во функција на изборно медиумско претставување на ниту еден политички субјект.

Член 13

При објавување резултати од испитувања на јавното мислење радиодифузерите се должни да обезбедат доволно информации врз основа на кои јавноста ќе може да ја процени веродостојноста на испитувањето, и тоа:

- да го наведат името на нарачателот кој го побарал и го платил испитувањето;
- да ја наведат институцијата што го извршила истражувањето;
- да ја наведат применетата методологија;
- да посочат показатели за големината и за структурата на испитаниот примерок;
- да го наведат датумот, односно периодот во кој е спроведено истражувањето.

Радифузерите не смеат да објавуваат резултати од ненаучни и од нерепрезентативни испитувања на јавното мислење, како што се гласање на гледачи или на слушатели преку телефон (телевоутинг), анкети спроведени на Интернет и слично.

Посебни информативни емисии

Член 14

Радифузерите изборите како тема можат да ги третираат и во посебните информативни емисии.

Во посебните информативни емисии кои вклучуваат разговори или изјави на соговорници, како и во емисиите реализирани во форма на соочувања (дебати) со претставници на политички партии, коалиции и групи избирачи, радиодифузерите треба да овозможат рамноправна застапеност на политичките субјекти и од власта и од опозицијата.

Во посебните информативни емисии не смеат да учествуваат потврдени кандидати од страна на надлежните изборни органи.

III ПЛАТЕНО ПОЛИТИЧКО РЕКЛАМИРАЊЕ

Член 15

Од денот на распишување на изборите до денот определен за започнување на изборната кампања радиодифузерите не смеат да емитуваат платено политичко рекламирање.

Исклучок од забраната од став 1 на овој член се огласите и соопштенијата за собирање потписи за поддршка на кандидатурата на независните кандидати.

Член 16

Огласите и соопштенијата од член 15 став 2 на овој Правилник треба да се емитуваат само во означени рекламни блокови во рамките на дозволеното време за рекламирање на еден реален час емитувана програма (вкупно 12 минути), при што нарачателот треба да биде јасно означен.

Овие огласи и соопштенија треба да содржат само основни податоци - за кого се собираат потписи, на кои места граѓаните можат да го дадат својот потпис и во кој временски период од денот. Тие не смеат да содржат дополнителни квалификации за кандидатите, а кај телевизиските сервиси не треба да бидат проследени со снимки или фотографии од кандидатите.

Член 17

Кампањите на Државната изборна комисија и на невладините организации за едукација на гласачите за остварување на избирачкото право и за фер и демократски избори не се сметаат за платено политичко рекламирање. Тие треба да бидат издвоени од другиот дел од програмата и нивниот нарачател да биде јасно означен.

Член 18

Радиодифузерите се должни во рок од пет дена од денот на распишување на изборите да утврдат ценовници за платено политичко рекламирање за време на изборна кампања.

До започнување на изборната кампања, радиодифузерите се должни најмалку двапати да ги објават ценовниците од ставот 1 на овој член на своите програми.

Ценовниците не смеат да се менуваат од моментот на нивното донесување па сè до завршувањето на изборната кампања.

Радиодифузерите се должни до почетокот на изборната кампања да ги достават ценовниците до Државната изборна комисија, до Државниот завод за ревизија и до Советот за радиодифузија.

IV ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 19

Измени и дополнувања на овој Правилник се прават во писмена форма.

Член 20

Овој Правилник влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 01-1596/1
21.04.2011 година
Скопје

Совет за радиодифузија на РМ
Претседател,
Зоран СТЕФАНОВСКИ, с.р.